

Vorbereiden

In het gras

Johannes 6:(1)4-15

14 maart 2021

WELK VERHAAL LEZEN WE?

Er zijn meer dan vijfduizend mensen bij Jezus. Jezus vraagt aan een van zijn leerlingen waar ze eten vandaan kunnen halen voor al die mensen. Er is een jongen met vijf broden en twee vissen. Als Jezus daarvan deelt, blijkt er meer dan genoeg voor iedereen. Er blijven zelfs nog twaalf manden over.

Het Meer van Tiberias

Het verhaal speelt zich af aan het Meer van Galilea - 'ook wel het Meer van Tiberias genoemd', zo zegt het Evangelie erbij. Hoe komt het dat dat meer twee namen heeft? Van oudsher was het het Meer van Galilea. Maar koning Herodes had vlakbij dat meer een stad gesticht, die als eerbetoon aan de Romeinse keizer 'Tiberias' genoemd werd. Zeker onder niet-joodse mensen stond het meer vanaf dat moment ook wel bekend als 'Meer van Tiberias'. Dat de evangelist Johannes deze naam ook noemt, wijst erop dat Johannes ook niet-joodse lezers op het oog had met zijn boek.

Op de berg

Het verhaal over de broodvermenigvuldiging staat in alle vier de evangeliën. Opvallend aan de versie van Johannes is dat Jezus op een berg zit en dat hij meteen bij het zien van de mensenmenigte over het eten begint (al op het moment dat ze eraan komen). Een berg kan in de Bijbel de plek zijn waar je letterlijk en figuurlijk iets dichterbij de hemel bent. De profeet Jesaja schreef dat de Heer ooit een feestmaal zou aanrichten op de berg Sion (Jesaja 25). Voor de vijfduizend die in dit verhaal brood en vis ontvangen, wordt iets van dat visioen werkelijkheid.

Filippus

Jezus vraagt aan Filippus waar ze brood kunnen kopen voor alle mensen. Dat

hij dat juist aan Filippus vraagt, zou te maken kunnen hebben met het feit dat Filippus de omgeving goed kende: Volgens Johannes 1:45 kwam Filippus uit Betsaida, in diezelfde streek. Dat gold trouwens ook voor Andreas en Petrus, de andere twee leerlingen die in dit verhaal bij name genoemd worden. Filippus probeert het even snel in te schatten: zelfs tweehonderd denarie zou nog niet genoeg zijn om iedereen een klein stukje brood te geven. Terwijl dat toch een enorm bedrag is! Een denarie is het dagloon van een arbeider.

Wat hebben we?

Dan komt Andreas zich ermee bemoeien. Hij vertelt dat er wel een jongen is met vijf broden en twee vissen - 'maar wat hebben we daaraan?' voegt hij er zelf aan toe. En precies daar begint het wonder. In dit verhaal lopen mensen tegen grenzen aan; grenzen van wat ze hebben en wat ze kunnen. Maar waar mensen ophouden bij hun grenzen, daar gaat Jezus verder. Jezus zegt dat iedereen mag gaan zitten in het gras. Het is tijd voor psalm 23: grazige weiden, waar God jou aan tafel nodigt.

Wonder

Wat daarna gebeurt, is een regelrecht wonder. Het is belangrijk om je dat te realiseren als je dit verhaal gaat vertellen. Heel vaak wordt bij dit verhaal verteld dat het zo fijn is dat er gedeeld wordt - samen delen zou dan het centrale thema zijn. Maar het verhaal gaat veel verder dan eerlijk delen. Want hoe goed je ook deelt - vijf broden en twee vissen zijn nooit genoeg voor vijfduizend mensen. Dit verhaal gaat dan ook niet alleen over samen delen, maar vooral over ontvangen. Het wonder dat de vijfduizend mensen hier ervaren, is dat ze kunnen gaan zitten en hun hand ophouden. God zorgt voor de rest.

Twaalf manden

Maar daarmee is het wonder nog niet voorbij. Want als al die duizenden mensen gegeten hebben, is er nog ontzettend veel over: twaalf manden om precies te zijn. Zou het toeval zijn dat dat er precies evenveel zijn als het aantal leerlingen dat Jezus heeft? Misschien is het een uitnodiging: wat Jezus hier gedaan heeft, mogen zijn leerlingen gaan voortzetten. Voor elke leerling is er nog een mand vol brood om verder uit te delen.

Tip voor samen vieren

Het verhaal kan een prachtige aanleiding zijn voor een viering in de gemeente, zeker als niet de hele gemeente in de kerk kan komen. Vier op deze zondag in de kerk een maaltijd. Misschien niet zozeer een avondmaal ter nagedachtenis aan de laatste maaltijd, maar een agapè-maaltijd: een vriendschapsmaal waar het brood gebroken wordt. Doe dit in de kerkzaal, waarbij de gemeente online meekijkt. Zet daarbij twaalf manden voorin de kerk, die na afloop door ouderlingen, diakenen en andere tafeldienaren rondgebracht worden in de gemeente. Bij ieder huishouden kan dan een stukje brood worden uitgedeeld, zodat iedereen thuis de viering kan vervolgen!

Het slot van het verhaal

Het is een vrolijk verhaal, waarin een groot wonder gebeurt; maar tegelijk ook een verhaal dat verstild eindigt. Jezus voorziet dat mensen hem willen dwingen om koning te worden; daarom trekt hij zich alleen terug op de berg. Het visioen van Jesaja is even werkelijkheid geworden, maar het kan niet blijven duren. Op weg naar Pasen staan we ook daarbij stil.

Meer weten over deze Bijbeltekst? Kijk op www.tijdschriftvoorverkondiging.org.

Vieren

In het gras

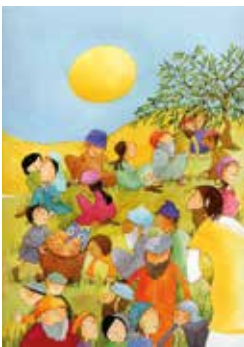
Johannes 6:(1)4-15

14 maart 2021

Kindermoment in de dienst

Leg een kunstgras tapijt op het podium. Trek eventueel uw schoenen uit en laat de kinderen hetzelfde doen. Vraag waar zij aan denken bij gras: wat kun je allemaal doen op het gras?

Vertel dat het Bijbelverhaal van vandaag zich ook afspeelt op het gras. Met de stappen van het spelbord komen we daar vast uit!

Levensweg

Het thema van deze veertigdagentijd is Levensweg. Op een spelbord volgen we de weg van Jezus naar Pasen. Weten de kinderen nog waar ze vorige week gebleven waren?

Vertel de kinderen dat ze vandaag weer een paar stappen vooruitgaan op het spelbord. Leg uit wat de bedoeling is: een van de kinderen mag met de dobbelsteen gooien. Daarna kijken ze wat op de bovenkant van de dobbelsteen staat én wat op de onderkant staat. Reken samen met de kinderen uit hoeveel dat in totaal is. (Het antwoord is: zeven.) Zoveel stappen mogen ze vooruit op het spelbord. Bekijk de grote afbeelding van dit vak (poster 5) en vraag: Wat doen deze mensen in het gras? Zouden ze ergens op wachten? Daarover gaat het verhaal van vandaag!

Gedicht

Genoeg

*'Dan was jij de herder
en ik was het schaap...'*

*Jij zoekt voor mij
groen grazig gras.
Ik voel me vrij,
speel zonder jas.
En als ik blaas,
begrijp jij mij.
Loop ik op straat,
ben jij erbij.
In diepe nacht
maak jij het licht.
Jij houdt de wacht,
jij blijft in zicht.*

*Als ik jou heb,
heb ik genoeg.*

Tekst: Erik Idema
Uit: Liedboek, p. 75

Werkblad en tips

Het tijdschrift *Kleur in de Kerk* biedt werkbladen bij de verhalen in *Kind op Zondag*. Op het werkblad voor jonge kinderen staat een intekenplaat: wat heb je ontvangen? Met het andere werkblad tellen en rekenen de kinderen. Hoe is het mogelijk dat er zoveel mensen gevoed kunnen worden met zo weinig.

Gebed met de kinderen

Laat de kinderen meebidden bij het dankgebed en de voorbeden! De onderstaande intenties passen bij het thema en het collectiedoel van deze zondag. Ze kunnen door kinderen worden voorgelezen als onderdeel van de gebeden. Op bladzijde 4-5 leest u meer over de collectiedoelen van deze periode. Tip: Op www.kindopzondag.nl kunt u de teksten downloaden in een Word-bestand. Kijk hiervoor onder actueel / werkvormen.

Gebed

*God van liefde,
Vijfduizend mensen zaten in het gras,
en er was genoeg voor iedereen.
Wij danken U omdat wij zoveel hebben:
eten, kleren, een dak boven ons hoofd.
We bidden voor mensen die dat niet hebben.
Ook in Nederland zijn er mensen die arm zijn.
Geef dat er voor hen gezorgd wordt, God.
Zo bidden wij samen: Heer, ontferm U.*

Elke dag opnieuw pakken wij onze kleren uit de kast.

*Ze zijn warm en ze zien er ook nog leuk uit.
Het lijkt heel gewoon, maar dat is het niet.
Wij bidden voor alle mensen die niet genoeg geld hebben om kleren te kopen.
Geef dat ze krijgen wat ze nodig hebben,
want er is genoeg in deze wereld.
Zo bidden wij samen: Heer, ontferm U.*

Vierde zondag van de veertig dagen Jaar B

Lezing uit het Oude Testament	Jozua 4:19-5:1.10-12
Antwoordpsalm	122
Epistellezing	Efeziërs 2: 4-10
Lezing uit het Evangelie	Johannes 6:(1)4-15

Vertellen

In het gras

Johannes 6:(1)4-15

14 maart 2021

Vertelling 4-7 jaar

Genoeg voor iedereen

Jezus loopt de berg op. Samen met zijn leerlingen. Maar ze zijn niet alleen. Achter hen loopt een hele optocht. Iedereen heeft gehoord over Jezus. Hij geneest zieken! Hij vertelt prachtige verhalen!

Daar willen de mensen bij zijn. En daarom gaan ze achter Jezus aan.

Jezus ziet de grote groep mensen. Hij stoot Filippus aan. 'Waar kunnen we brood kopen voor deze mensen?' vraagt hij.

Filippus' ogen worden groot. Hij kijkt naar de groep mensen. Op zijn vingers begint hij te rekenen. 'Honderd... nee, honderdvijftig... nee ook niet. Hmm... tweehonderd misschien...' Hij kijkt nog eens om zich heen. Hij schudt zijn hoofd. 'Nee, zelfs tweehonderd muntstukken zijn niet genoeg om brood te kopen voor al die mensen.' Andreas komt naast hem staan. Hij heeft een jongen aan de hand. 'Deze jongen heeft vijf broden en twee vissen. Maar ik denk niet dat we daar iets aan hebben.'

Jezus kijkt naar de jongen met zijn broodjes. 'Filippus en Andreas, zorg ervoor dat iedereen in het gras gaat zitten. Dan zorg ik voor eten.'

De mensen gaan in groepjes in het gras zitten. Filippus kijkt nog eens goed. 'Duizend... nee, tweeduizend... nee, het zijn meer dan vijfduizend mensen!'

Jezus pakt het brood en kijkt omhoog. 'Heer, dank U voor dit eten. Amen'. Dan breekt hij het brood in stukken. Hij deelt het uit. Filippus en Andreas helpen met uitdelen.

Jezus blijft maar delen! En Filippus en Andreas blijven maar doorgeven. Er is genoeg voor iedereen. Wat een wonder!

Werkvormen

4-7 jaar

Gesprek: Hoeveel kinderen zijn er in de Bijbelklas? Hoeveel mensen zijn er in de kerkzaal (zorg dat je dit vooraf ingeschat hebt). Bedenk samen hoeveel 'kerkzalen vol' nodig zijn om 5000 mensen bij elkaar te hebben.

Zouden zoveel mensen samen van vijf broden en twee vissen kunnen eten?

Doen: Ga met de kinderen buiten in het gras zitten. Laat de kinderen het gras voelen. Waar moeten ze bij gras aan denken? Laat de kinderen vrij associëren. Trek een grasplantje voorzichtig uit de grond, zodat de wortels meegaan. Bekijk deze samen. Zie je de wortels? Die zuigen het water als een rietje op. Dit heeft gras nodig om te groeien.

Maak een tekening van al die mensen die in het gras op de berghelling zitten te eten.

Kids in Actie

Kerk in Actie heeft als thema de werken van barmhartigheid. Er is een 'vastenkaart' met voor elke week een tip. Deze week gaat het over de naakten kleden. De kinderen krijgen als tip om iets van hun speelgoed te delen met anderen.

U kunt ook met de kinderen zelf speelgoed gaan maken! Gebruik afvalmaterialen en knutselpullen en maak hier iets leuks van. De kinderen geven elkaar hun zelfgemaakte speelgoed.

Tip: Lees ook het verhaal over Rainbow in het gezinsboekje! Kijk voor meer informatie over Kids in Actie op kerkinactie.nl/kidsinactie.

8-10 jaar

Gesprek: Hoeveel boterhammen eet je met de lunch? In een brood gaan ongeveer 24 sneetjes brood. Hoeveel mensen kunnen er van het brood eten, als ze evenveel als jij eten? En hoeveel kunnen er dan van vijf broden eten?

Jezus breekt vijf broden en deelt dit brood uit aan 5000 mensen! En iedereen heeft meer dan genoeg. Dat is een groot wonder!

Doen: Ga samen in het gras zitten. Ruik het gras. Voel eraan. Bekijk het van dichtbij. Waar moet je aan denken?

Associeer vrij.

Jezus deelde brood en vis, zonder dat het op raakte. Kunnen jullie iets bedenken dat je uit kunt blijven delen zonder dat het op raakt? (Denk aan: liefde of licht. Je kunt dit laatste ook zichtbaar maken door kaarsen aan elkaar aan te steken.)

Knutselen: Maak kleine broodjes van brooddeeg en bak ze in de oven. Als je ze zo klein maakt als een walnoot, hoeven ze niet vooraf te rijzen en zijn ze in ca. 10 minuten op 200 graden klaar.

Geen brooddeeg? Je kunt ook broodjes en vissen van klei maken.

11-12 jaar

Gesprek: Andreas denkt dat Jezus niets heeft aan het mandje met brood en vis, maar Jezus breekt het brood en deelt het uit. Het raakt niet op. Wat een wonder! Heb jij wel eens iets wonderlijks meegemaakt? Wil je er over vertellen?

Rekenen: Hoeveel broden kun je kopen voor 200 denarie? Een denarie was het loon dat een arbeider per dag kreeg. Je kon er bijvoorbeeld een schaap voor kopen. Een schaap kost tegenwoordig ongeveer €135,-. Zoek uit hoe duur een brood is (bijvoorbeeld in de webshop van de supermarkt). Hoeveel broden kun je voor €135,- kopen? Hoeveel broden zou je kunnen kopen voor 200 denarie?

Stapje verder: In een brood gaan 24 sneetjes. Stel dat iedereen vier sneetjes eet. Hoeveel mensen kunnen er dan van een brood eten? En hoeveel mensen kunnen er dan van de broden eten die je voor 200 denarie kunt kopen? Wat denk je: Bedoelde Filippus het letterlijk of figuurlijk?

Vertelling 8–12 jaar

Het wonder van het eindeloos uitdelen

Jezus loopt samen met zijn leerlingen over de helling. Ze kijken uit over het meer. En over een hele stoet mensen die hen volgt. De mensen hebben gehoord over de wonderen die Jezus heeft verricht. Dat willen ze ook wel meemaken!

Op een vlakte vol gras houdt Jezus stil. Hij kijkt naar de mensen. Dan tikt hij Filippus op zijn schouder. 'Waar kunnen we brood kopen voor deze mensen?' vraagt hij. Filippus' ogen worden groot. Hij kijkt naar de groep mensen. Hij is handig met cijfertjes en kan goed rekenen. Hij schudt zijn hoofd. 'Nee, zelf tweehonderd denarie zijn niet genoeg om brood te kopen voor al die mensen.' Hij is even stil. 'Als we al zoveel geld hadden...', mompelt hij. 'Daar moet je tweehonderd dagen voor werken... en dan nog zoiets, zoveel broden kun je toch niet tillen. Of bakken...'

Andreas komt erbij staan. Hij heeft een jongen bij zich. 'Deze jongen heeft vijf broden en twee vissen bij zich.' Andreas wijst op het mandje dat de jongen vast heeft. 'Maar daar heb je niet zoveel aan nu er zo veel mensen zijn.'

Jezus kijkt naar de jongen. 'Jouw brood en vis kan ik goed gebruiken. Mag dat?'

De jongen geeft het mandje aan Jezus.

'Andreas en Filippus, zorgen jullie dat de mensen in het gras gaan zitten? Dan zorg ik voor eten', zegt Jezus en hij geeft een knipoog aan de jongen.

De mensen gaan zitten. Filippus kijkt rond. Wat zijn het veel mensen! Alleen al vijfduizend mannen.

Dan kijkt hij naar Jezus. Jezus staat met het mandje met brood en vis in zijn handen. Hij kijkt omhoog en sluit dan zijn ogen. 'Gezegend bent U, Vader in de hemel. Door Uw woord is alles ontstaan. U geeft ons brood, dat voortkomt uit de aarde. Zegen zo dit eten. Amen.'

Dan breekt Jezus het brood in stukken. Hij geeft het aan zijn leerlingen en zij geven het weer door aan de mensen. Daarna deelt Jezus de vis uit. Hij blijft maar delen. Er is genoeg brood en vis voor alle mensen.

Als iedereen uitgegeten is, verzamelen de leerlingen al het eten dat over is. Twaalf manden vol! Vol ongeloof staren ze naar die overvloed. Andreas denkt even aan de jongen met het mandje met brood en vis. Wat een wonder!